

Remissvar avseende betänkandet En inkluderande kulturskola på egen grund (SOU 2016:69)

Statens historiska museer (SHMM) uppfattar utredningens förslag som genomtänkta och välbehövliga. En nationell plan med mål för kulturskolor i hela landet är nödvändig för att kvalitetssäkra och tillgängliggöra kulturskolans verksamhet för barn och unga oavsett social bakgrund. Det är också angeläget att se över de pedagogiska strategierna för kulturskolans verksamhet. Därför är det högst relevant att stödja kompetensutveckling inom detta område, bland annat genom förslagen om statsbidrag, ny yrkesexamen för kulturskolepedagoger och riktad forskning. De nationella målen ska främja fler konstuttryck samt öka barns inflytande över verksamheten. SHMM delar slutsatsen att detta kan öka kulturskolans relevans.

Utredningens nulägesanalys visar att kulturskolan ofta har otillräcklig styrning, uppföljning och utveckling. Verksamheten är i stor utsträckning beroende av eldsjälar och saknar formaliserat stöd från en sammanhållen organisation. Kulturskolan är frivillig både för kommunen och för barnen som deltar och den saknar gemensamma mål nationellt. Därför bedrivs verksamheten på mycket olika sätt, med stora skillnader i kvalitet och utbud. Ändå präglas kulturskolan framför allt av pedagogiska metoder baserade på formellt lärande och enskild undervisning med vuxenstyrning. Västerländsk konstmusik dominerar utbudet och utredningen fastslår också att det sällan är ett tvärsnitt av barn och unga som växer upp i Sverige idag som deltar i kulturskolan. Trots att kulturskolan är en fritidsverksamhet signalerar både namnet och det pedagogiska innehållet starka influenser från det formella utbildningsväsendet.

SHMM begränsar remissvaret till de delar av utredningen som berör strategier för pedagogisk utveckling och samverkan där museiverksamhet med fördel kan vara mer involverad i kulturskolan än vad som är fallet idag.

Kapitel 3.4 Samverkansformer

Utredningen framhäver vikten av samverkan, vilket SHMM ser mycket positiv på. Mer samverkan mellan lärande- och kulturfälten är en viktig framtidsfråga såväl för skolan som för museerna och civilsamhällets organisationer. Dock efterfrågar SHMM en mer utförlig definition av begreppet samverkan utifrån kulturskolans förutsättningar, samt konkreta exempel på hur nya samverkansformer kan se ut.

STATENS HISTORISKA MUSEER
SAMT ARKEOLOGISKA UPPDRAGSVERKSAMHETEN

Datum: 2017-03-13
Ort: Stockholm
Diarienum: 1.5.2-2016-945

Historiska museet har genom åren haft flera samverkansprojekt med kulturskolan. Ett exempel är med Kulturskolans mediecenter – Unga berättar, där ungdomar gjorde självbiografiska filmer i museets utställningar. Andra exempel är teatergrupper som använt museet som inspiration och musikklaser som haft uppspelningar på museet.

SHMM har goda erfarenheter av dessa projekt och är positiv till mer samverkan. Här efterfrågar vi dock att de synergieffekter som samverkan kan ge ska belysas tydligare, både för kulturskolans del och för de medverkande kulturinstitutionerna. Det behövs klarare visioner om vilka mervärden framtida kulturutövare, museibesökare eller andra – också de som inte själva är kulturskoleelever – kan få när kulturskolan samverkar med andra samhällsengagerade institutioner.

Kapitel 4 Omvärldstendenser och perspektiv på kulturskolan

SHMM välkomnar utredningens analyser av kulturskolans verksamhet, men saknar fördjupade diskussioner som analyserar kulturskolans långsiktiga betydelse för individer och på samhälls nivå. Kulturskolan beskrivs som en konstnärlig mötesplats som får sin legitimitet tack vare frivillighet och sin demokratiska grundsyn om allas rätt till kultur. Men vilka effekter har kulturutövande genom kulturskolan för barn och unga och på lång sikt även när de blivit vuxna? Hur påverkar kulturskolan i förlängningen människors engagemang i framtidens samhälle?

Kapitel 6.2 Nationella mål

SHMM stödjer förslaget om nationella mål för kulturskolan, samt att kulturskolan ska fortsätta drivas av kommuner med grund i en gemensam nationell plan. Detta ska skapa en stödjande infrastruktur kring kulturskolan för att utveckla verksamheten, samt ge bättre förutsättningar att inkludera intresserade barn och ungdomar oavsett bostadsort och personlig bakgrund.

Ett av de föreslagna nationella målen avser att kulturskolan ska ”arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället”. Här ser SHMM en problematik i den enkelriktade formuleringen och bedömer att det vore mer effektivt med en mer inkluderande ordalydelse istället för att fokusera på att kulturskolan ska nå ut till ”det övriga samhället”. SHMM efterfrågar tydligare skrivning om ömsesidigt utbyte och positiva effekter för alla inblandade parter, samt att perspektivet med utbyte snarare än att nå ut ska avspeglas i de nationella målen.

STATENS HISTORISKA MUSEER
SAMT ARKEOLOGISKA UPPDRAGSVERKSAMHETEN

Datum: 2017-03-13
Ort: Stockholm
Diarienum: 1.5.2-2016-945

Kapitel 6.3 Ett nationellt kulturskolecentrum

Ett nationellt kulturskolecentrum föreslås. Det ska vara ett beslutsorgan med ansvar för nationell uppföljning, fördelning av statsbidrag och främjande av erfarenhetsutbyte, samverkan och kulturskolerelaterad forskning. SHMM ser positivt på ett samordnande organ. Här finns förutsättningar att initiera verksamhet som involverar flera aktörer, såväl från utbildnings- som från kulturområdet, i samverkan utifrån parternas olika uppdrag.

Kapitel 6.4-6.9 Statsbidrag, förstärkta utbildningsvägar och kulturskolerelaterad forskning

SHMM ser positivt på förslagen om att flera nya statsbidrag ska inrättas i syfte att utveckla kulturskolans verksamhet och främja regional samordning, spetskompetens och för att underlätta för mindre kommuner. Detta kan förbättra kulturskolans möjligheter att samverka med till exempel museer.

SHMM ser det också som viktigt att förstärka utbildningsvägarna för att uppnå en inkluderande kulturskola. En yrkesexamen som kulturskolepedagog är intressant och här bör det finnas samverkansmöjligheter med andra pedagogutbildningar inom kulturyrken. Pedagogik och lärande är ett dynamiskt fält som under de senaste decennierna har professionaliserats också utanför skolvärlden.

Slutligen ser SHMM ett stort behov av kulturskolerelaterad forskning. Därför är förslaget om att Vetenskapsrådet ska få i uppdrag att utlysa projektbidrag, samt att utlysa en forskarskola i kulturskolans didaktik välkommet. SHMM förordar dock att forskningen ska breddas till att också behandla kulturskolans samhällsroll i ett långtidsperspektiv.

Beslut i ärendet har fattats av överintendent Maria Jansén efter föredragning av Katherine Hauptman, gruppchef pedagogik och lärande. I handläggningen har även pedagogerna Anna Wilson och Susanna Rappe George deltagit.

STATENS HISTORISKA MUSEER

Maria Jansén
Överintendent

Katherine Hauptman
Gruppchef pedagogik och lärande